

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, poštni predal štev. 163.

Številka za telegrame: »Napreč«, Ljubljana.

Čekovni račun št. 18.807.

NAPREČ

Stane mesečno Din 25.—
za inozemstvo Din 35.—

Oglasi:

Prostor 1×55 mm 60 par. Mali oglasi: beseda
60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisajte, sicer se ne
priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik VII., štev. 19.

Četrtikova

»Napreč« številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasi

Kmetko-delavske zveze

Stane letno 60 Din — mesečno 5 Din

Davčna in finančna politika vladajočega razreda in naloge proletarske stranke.

Krajevna organizacija naše stranke na Vrhniki je o priliki svojega občnega zbora v nedeljo, 3. maja sklicala javen shod z dnevnim redom: 1. 2% davek ročnih delavcev, 2. obnovitev poslovalnice OUZD na Vrhniki.

Dobro obiskani shod je otvoril sodr. Langof, ki je omenil, da so na dnevnem redu vprašanja, ki se tičejo vsega delavstva brez razlike. Zato je naša stranka tudi pozvala vse delavstvo, da na javnem shodu obravnava ta važna vprašanja.

Poročal je k prvi točki dnevnega reda sodr. L. Klemenčič. Njegovo predavanje je reasumirano v resoluciji, ki je bila z odobravanjem sprejeta.

Delavstvo se vse premalo zanima za davčno in finančno politiko, ki je glavna os, okoli katere se suče ves politični boj. Niti nacionalistične, niti reli giozne fraze, čeprav jih je polno kapitalistično časopisje, niso bistvena vprašanja. Te fraze so samo pesek v oči ljudstva, da ne vidi svojega stvarnega interesa. Državni proračun, to je verno ogledalo vse politike vladajočih kapitalistov, izraženo v suhih številkah — kakor je obračunski pregled in bilanca stranke verno ogledalo zavednosti in požrtvovalnosti njenih članov.

Razpisnost vladajočih kapitalistov v neproduktivnih izdatkih in skopost v produktivnih izdatkih za ljudske potrebe, silna obremenitev revnih slojev potom indirektnih in tudi direktnih davkov — to so karakteristične črte vladne davčne in finančne politike. Radi te politike so široki sloji ljudstva tako obubožali, da njih kupna moč stalno pada, kar izziva veliko krizo v trgovini in industriji ter ustvarja brezposelnost. Davčno izkoriščanje ljudstva je torej prekoračilo tiste meje, v katerih začenja biti akumulacija kapitala zapreka povzdigi produkcije posebno še zato, ker se akumulirani kapital porablja v neproduktivne svrhe in se kopiči samo v južnih pokrajinah naše države.

Delavstvo je z velikim zanimanjem sledilo predavanju, kar dokazuje njegovo vsak dan večjo uvidenost, da je njegova rešitev samo v razredno zavedni socialistični organizaciji.

Resolucija:

Delavno ljudstvo, zbrano 3. maja na shodu, ugotavlja:

1. Da je davčna finančna politika vladajočega razreda, ki se zrcali na proračunskih dvanaestih za april, maj, junij in julij 1925, naperjena proti osnovnim gospodarskim interesom revnih slojev, posebno pa proti ročnemu delavstvu in malim kmetom. Od skupne vsote kreditov, ki presega ogromno vsoto 4 milijarde dinarjev, ki očitno presega finančno moč našega narodnega gospodarstva in je znak razpisnosti vladajočega razreda, je samo majhen, skoraj smešen del odrejen za ustanove, ki bi bile lahko v korist širokim slojem ljudstva, to je: za narodno zdravje, šolstvo, poljedelstvo, agrarno reformo — a ogromna večina državnih dohodkov, ki jih po večini plačuje delavno ljudstvo, gre za ne-

produktivne namene, višjo birokracijo, oboroževanje itd.

2. Taka razkošna in razsipna finančna politika vladajočega razreda v Jugoslaviji, v kateri je svetovna vojna razrušila gospodarstvo posebno v južnih pokrajinah naše države, v kateri je zločinska vojna uničila milijone najbolj zdrave ljudske delavne sile, napravila na tisoče invalidov, vdov in sirot, razrušila gospodarstvo tako v industriji kakor poljedelstvu, nakopala ogromne državne dolgove — taka finančna politika vodi vse gospodarstvo iz krize v krizo. Brezposelnost delavstva in obubožanje kmetkega ljudstva sta prvi posledici te razsিপne in neproduktivne politike.

3. Vrhutega dela vladajoča buržuazija v svoji finančni in davčni politiki razliko med kraji onstran Save in Donave in kraji, ki so se pridružili v Jugoslavijo iz bivše avstro-ogrške monarhije. Posredni in neposredni davki niso enaki po vsej državi. Državni dohodki se ne razdeljujejo proporcionalno po prebivalstvu in potrebah. Slovenija, Hrvatska in Vojvodina so nesorazmerno hujše obremenjene, kakor ostale pokrajine, a za njih je določen zelo majhen del državnih izdatkov. To je glavni in bistveni vzrok nezadovoljstvu Slovencev in Hrvatov nad vladajočim centralizmom.

4. Krona take nesocialne, sampo v interesu vladajočega razreda urejene finančne politike, ki jo vladajoči razred kratkim potom kar diktira potom svoje majhne večine, pridobljene z nasiljem, pa je obdavčenje zaslužka fizičnih (ročnih) delavcev. 2% svojega zaslužka, k temu še invalidski davek in posebni pribitek bodo morali plačevati po tem zakonu vsi fizični delavci, ki niso v državni službi. Z ozirom na to, da znaša letni povprečni zaslužek fizičnega delavca, če je vse leto zaposlen, povprečno komaj 8000 dinarjev, kar je pri današnji draginji najmanj 100% izpod eksistenčnega minuma, nasprotuje ta davek vsake-mu socialnemu in gospodarskemu čutu. Če pomislimo, da bodo morali ta davek plačati tudi sezonski delavci in če pogledamo današnjo brezposelnost delavstva, ne najdemo besede, s katero bi ta nesocialni in protigospodarski davek karakterizirali. Vladajoči razred v svojem brezmejnem pohlepu po profitu in eksploataciji ne misli na to, da ima vsako izkoriščanje svoje meje. Delavski razred je največji produktivni faktor v gospodarstvu, ker ga tako sistematično uničujejo in tlačijo, se to odraža brez dvoma tudi v vsem gospodarstvu.

5. Taka finančna in davčna politika je direktna posledica politične in organizatorične nemoči delavstva in kmetkega ljudstva, ki je pri zadnjih volitvah glasovalo za kapitalistične stranke. To je samo uvod za še hujše izkoriščanje in tlačjenje. Breme svetovne vojne in razrušenega gospodarstva valijo vladajoči kapitalisti sistematično na rame delavstva in kmetkega ljudstva, a vrhutega jemljejo delavcem in kmetom osnovne državljanske

pravice, pravico svobodnega organiziranja, svobodnega tiska itd.

6. Niti ena politična stranka niti v Sloveniji niti izven nje ne mara začeti resne akcije proti taki davčni in finančni politiki.

Ko vse to upoštevamo, apeliramo na vse delavstvo in kmetko ljudstvo, da se organizira v svoje delavsko-kmetke razredne organizacije, ki so samo takrat njegove, če jih delavci in kmetje sami vzdržujejo, sami na svojih sestankih vodijo in sami sodelujejo s tem, da svoje časopisje čitajo, vzdržujejo in vanj dopisujejo. Samo združeni v močni organizaciji se bodo mogli delavci in kmetje uspešno boriti proti vedno hujšemu izkoriščanju.

Samo v močnih razrednih organizacijah se bomo uspešno borili:

1. za sistematično uvedbo progresivnega davka v državi in občini in odpravo indirektnih davkov;

2. za davčno in finančno izenačenje vseh pokrajin;

3. za sorazmerno in pravično razdelitev davčnih dohodkov in izdatkov po potrebah prebivalstva;

4. za odpravo obdavčenja vseh ročnih in duševnih delavcev, katerih zaslužek je manjši od faktičnega eksistenčnega minuma;

5. za povišanje davkov prostega eksistenčnega minuma od smešno nizkega zneska 5000 Din na 30.000 Din.

Na naslov finančnega ministrstva pa to-le:

2% davek na zaslužek ročnih delavcev, ki niso zaposleni v državnih podjetjih in ustanovah, ni nič drugega kakor za 2% znižanje delavskih mezd v privatnih podjetjih. Nezaslišano je, da se znižujejo delavske mezde pavšalno za celo državo, ko vlada tolika brezposelnost, ker nima delavstvo niti močnih strokovnih, niti političnih organizacij. Na Slovenskem ne dosega povprečni letni zaslužek delavcev niti tretjine stvarnega eksistenčnega minuma.

(Ministrstvo bo pač gluho, dokler se ne bodo pokazale močne razredne delavske organizacije, potem pa nič več ne bo tako slabo slišalo!)

Majske proslave.

V Hrastniku se je proslava delavskega praznika vršila ob veličastni udeležbi. Kljub slabemu vremenu se je vršil običajni sprevod od rudniškega konsuma do kolodvora, kjer je bil javen shod pred Drnovškovo gostilno. Na shodu je govoril s. Alojzij Leskošek iz Celja. V svojem referatu je obrazložil pomen in zgodovino praznika Dela. Srežko poglavarstvo je prepovedalo nositi društvene zastave, ker je to boljševiški znak. (Vsaka rdeča barva je po logiki PP režima boljševiški znak!). Nekdo je naredil medklic: Proč z vojno! Tega nesrečneža je začel vladni komisar iskati, da bi ga aretiral, ker je imel strog nalog, da se vladni neljubi medklici ne smejo delati. Gospoda se bo morala že na to navaditi, da je danes več takih, ki trdijo: proč z vojno! Tako je n. pr. v amsterdamski internacionalni organiziranih kar 20 milijonov takih članov. Buržuazija se bo morala na to navaditi, da proletariat v resnici noče več

barbarskih vojn. Drugače je proslava minila mirno in v redu.

V Libojah so proslavili delavci 1. maj samostojno v Libojah. Shod je bil popoldne v dvorani g. Skoberneta, govoril s. Leskošek iz Celja.

V Celju je bila proslava 1. maja prepovedana. Kaki so bili razlogi za to, nam še ni znano. Morda se je le posrečilo bivšemu predsedniku delavske organizacije, Ljubeju, spravitvi delavce v cementni tovarni v demokratiški oziroma orjunaški tabor? Pri volitvah so bili ti delavci volilci SPJ in za enotno fronto. Sedaj pa, ko bi bilo treba pokazati zavednost, so pa delali. Čudna je ta logika: da so se »internacionalno priznani socialisti« pokašljali na internacionalni delavski praznik. Res je, da je to delavstvo pretrpelo veliko krizo preteklo zimo. Vendar še to ni dovolj opravičljiv razlog, da bi delavskega praznika ne praznovali in to zlasti, ker praznujejo cerkvene praznike, ki za delavstvo nič ne pomenijo.

Med železničarji vseh kategorij in na celi liniji ni bilo opaziti nobenega praznika razen par zastavic, ki so jih imeli nekateri vlaki in to povečini nacionalne trobojnice. Kako je bilo vendar zedinjenje teh železničarjev? To nam je brezdvomno pokazal 1. maj!

Praznovanje 1. maja v Ljubljani se je vršilo kakor navadno vsako leto od prevrata. Na predvečer so igrali v Dramskem gledališču »Golgota«, a je bilo gledališče le slabo obiskano. Zjutraj je bila budnica, ob 10. popoldne shod pred Mestnim domom. Udeležilo se je shoda okoli 1000 delavcev, nekaj radovednežev, obilo policije in fronta orožnikov. Govorilo je več govornikov od hudega socialpatriota do še hujšega revolucionarja. Tako je pozival neodvisnež Štukelj, daj se delavstvo bori za volitve v socialne institucije, kristanovec Golouh pa, naj se delavstvo bori, da »si« obdrži pozicije v socialnih institucijah. Delavstvo je ostalo na ta poziv hladno, ker že ve, zakaj grede brateem pozicije (korita) v socialnih institucijah po glavi. Delavstvo ve, kako je: trpi šikane, čaka, pritožuje se, plačuje — da si drugi dele korita in nagrade. — Popoldne je bila na ljubljanskem gradu veselica, da se majska proslava konča z alkoholom. Tu so bratci pokazali svoje reakcionarno kopito, ko so namreč našim sodrugom prepovedali kolportazo raznih brošur (Majskega spisa, Komunističnega manifesta i. dr.). V veseljenem odboru je bila neki zastopana tudi »Svoboda«, ki nosi naziv

Od časa do časa zmagujejo delavci, toda le mimogrede. Pravi sad njih bojev ni neposredni uspeh, temveč napredujoča združitev delavcev.

Karl Marks.

Brez tiska je demokracija nemogoča.

Brez demokracije delavstvo ne more zmagati.

Torej, če hočeš pospešiti delavsko zmago, razširjaj delavski tisk!

»izobraževalna« organizacija — kako je mogla soglašati s prepovedjo kolportaje? Na protest naših sodrugov, so se izgovarjali, da morajo najprej prodati majske znake za pokritje stroškov — a alkohola iz tega razloga niso prepovedali! Prepovedati kolportajo socialističnega tiska, ko je nezavednost našega proletariata tako strahotna, to je sramotno! — Pozneje, ko so naši sodruzi odšli, so pa postavili — tako smo zvedeli — stojnico, kjer so prodajali neodvisni in korunkristanovci svoje liste in brošure. — **Karel Kisovec.**

1. maj na Dunaju.

Za ves razredno zavedni proletariati je 1. maj največji praznik. Upam si pa trditi, da ga morda nikjer ne praznujejo tako lepo kakor na Dunaju. In resnično praznujejo prvi maj kot praznik vstajenja proletariata, ne tako kakor pri vas v Jugoslaviji, ko vladajo nad proletarsko zavednostjo klerikalizem, nacionalizem in teror.

Zvečer pred praznikom: bakljada, petje godba, organizirani člani socialističnih političnih, kulturnih in strokovnih organizacij v sprevedu, pa tudi otroci s svojimi voditelji iz organizacije »Kinderfreunde« veselo vsklikajoči svoj pozdrav: Freundschaft, Freundschaft! Po vseh gledališčih so delavske predstave, gledališča polna!

1. maja zjutraj ob svitu godbe in petje, trombe. Delavce bude na slavstvo. Zares: zbuditi se, pa zaslišiš vse to in ne moreš verjeti, da je resnica. Kakor da sanjaš, se ti zdi. — Vse delo počiva, iz dimnikov se ne kadi, električna cestna železnica stoji do 2. popoldne — njeni uslužbenci manifestirajo vsi z zavednim proletariatom. Kapitalisti se jezijo, še z avtomobili se ne morejo voziti, šoferji manifestirajo in povsod, kamor pogledaš, povsod so proletarci napolnili ulice. Proletariat na Dunaju manifestira:

1. za starostno in invalidsko zavarovanje;

2. za delo brezposelnim;

3. za zakoniti 8 urnik za vse delavstvo vsega sveta;

4. za svetovni mir — proti vojni.

Bili so štirje shodi na »Ringu«: pred magistratom, državnim gledališčem, parlamentom in univerzo.

Nepopisno lepo je bilo videti to proletarsko armado, disciplinirano iz svobodoljubja, prikorakali so po 10 mož v vrsti, mirno in v redu, kakor da bi tekla velikanska reka. V sprevedu si videl vse: navadne ročne delavce, uradnike, dijake, vojaštvo v civilu in na tisoče in tisoče delavskih telovadcev in telovadkinj. Ni mogoče vsega popisati!

Po shodih je igrala godba pred magistratom, godbenikov je bilo več sto. Nato so peli, pevcev je bilo okoli 1000. — Popoldne ob 2. je zopet začela voziti električna cestna železnica, vozovi so bili vsi ovenčani, povsod rdeči trakovi in cvetlice. Ob 3. pred magistratom javna telovadba delavskih telovadcev: nad 3000.

Tako za silo sem opisal 1. maj na Dunaju, jugoslovanskim proletarcom v vzpodbudo. Otrebite pšenico od ljulike, organizirajte se!

F. Oset.

Skupni dom in strokovne organizacije.

V Jugoslaviji se uveljavlja za socialistično orientirani proletariati nova smer za uresničenje socialističnega programa. Dosedaj so socialisti zapadnih držav organizirali za boj proti kapitalu strokovne organizacije, katere so, dasi strankarsko neodvisne, bile vsekakor vodene po principih socialne demokracije oziroma socialističnih strank. Te strokovne organizacije so bile prvi bataljoni za razredni boj. Stranke same so delale le akcije za razredni boj potom strokovnih organizacij. Stranka brez strokovnih organizacij ni pomenila nič, kakor tudi strokovne organizacije brez stranke ne pomenijo nič, ker bi strokovne organizacije brez stranke bile brez ideje, stranka brez strokovnih organizacij pa stranka brez vojske. To dvoje je jasno vsakemu začetniku v razred-

nem boju. Še bolj jasno je to našim nasprotnikom kapitalistom, od tod tudi boj proti delavskim strokovnim organizacijam in delavskim zaupnikom v tovarnah. **Politični boj je torej obenem eksistenčni boj proletariata s kapitalizmom.** Kapitalistično časopisje cedi krokodilove solze, ker socialistična stranka ni dobila nobenega poslanca pri zadnjih volitvah. Sočasno, ko kapitalistično časopisje to piše, odpuščajo delavske zaupnike iz tovarn zato, da preprečijo idejo razrednega boja. Kjer to ni mogoče, tam odpuste večje skupine delavcev zato, da delavske organizacije oslabe moralno in materialno.

Iz vsega tega je jasno, da je delo proletariata le krpanje dosedanjih socialno ekonomskih razmer in to zlasti če pomislimo, da ima delavstvo danes za vsak svoj poklic posebno organizacijo. Tako n. pr. imajo pri železnici strojevodje svojo organizacijo, katere se bori zato, da imajo strojevodje 10 krat večjo plačo kakor oni delavci, kateri delajo istotako na železnici in to na progji, kjer se vozijo strojevodje s strojem. Dalje: tipografi imajo strokovno organizacijo brez stranke in brez ideje, katere je sicer za tipografe, a le za tipografe koristna, ker jim nudi visoke plače po visoki tarifi. To so pa dosegli le radi tega, ker so tudi podjetnikom dovolili ogromno izkoriščanje odjemalcev. Nadalje imajo gg. inženirji svojo strokovno organizacijo, katere jim omogočuje visoke tarife po Din 100. — in več na uro. Prav tako tudi odvetniki, tudi njihova tarifa je splošno znana, da je visoka. Na vse te tu navedene strokovne organizacije nima socialistična stranka te in one smeri nobenega vpliva, dasi so »socialisti« i med strojevodji, inženirji, tipografi in advokati. Vsi ti so socialisti le toliko časa, dokler se stranka odnosi strankini člani pravijo, ka odnosi strankini člani v njihovo nesocialistično ponašanje ne vmešavajo. Kadar pa stranke ozir. strankini člani pravijo, da je to krivično, da zasluži (dobi, ne zasluži!) posamezni človek naše družbe desetkrat večjo plačo kakor drugi ljudje, tedaj je ogenj v strehi, tedaj slišiš vrišč in krič: »V našo organizacijo se ne spuščajte, naša organizacija je nepolitična in od stranke neodvisna i. t. d.! Tako, kakor je pri teh poklicih, tako je tudi pri mnogih drugih, na primer pri delavcih »nižje« stropnje. Vsak električar, strojnik, akordant, polir itd. hoče imeti svojo posebno strokovno organizacijo zato, da se bo razlikoval od drugih delavcev, da bo na račun drugih delavcev dobival dvakrat, trikrat, štirikrat in petkrat večjo plačo kakor jo drugi delavci dobivajo.

Take razmere so dovedle do tega, da je začelo socialno čuteče delavstvo o tem razmišljati, posebno pa ono delavstvo, ki je politično organizirano v stranki SSJ in KDZ, kako odpraviti ta sistem namonizma v različnih strokovnih organizacijah. Zlasti je začelo o tem razmišljati tedaj, ko je videlo, da so vodili stranko po večini taki ljudje, ki niso hoteli plačati stranki prispevkov po svojem zaslužku in po določenih progresivi in ko je videlo, da organiziranje v tej obliki ne pomeni razrednega boja, temveč je to čisto navadno slepomišljenje ubogih nezavednih delavcev, kateri bojujejo potom svojih strokovnih organizacij razredni boj, vendar pa jim odrekajo vsako pravico soodločevanja, kadar gre v resnici za strankine koristi in za strankine akcije; posebno ob volitvah. Tedaj imajo glavno in odločujočo besedo razni pisarji, advokati, podjetniki itd., le delavci pa so pri tem izvzeti, ti naj bodo samo »Stimmvieh« za one, ki so sicer radi voditelji razrednega boja, a ne marajo ga priznavati osebno.

Kdor to spozna in razume, se naj ne čudi, zakaj se ne moremo zediniti s takimi strankami, ki delajo po gornjem programu, a sklicujejo se na socialistični erfurtski program, nočejo pa po njem delati. In ravno zato je postala ideja Skupnega doma bolj aktualna ko kdaj, kajti v Skupnem domu se bodo te razlike odpravile,

ker bodo odločevali le tisti, ki za Skupni dom delajo in njega načela priznavajo. A še z drugega vidika je potrebno poudariti Skupni dom: z gospodarskega, kajti brez lastnega gospodarstva je o razrednem boju govoriti blaznost.

Gospodarstvo, produkcija je danes v rokah posameznikov in kapitalističnih družb; prav tako je trgovina v rokah političnih nasprotnikov. Vse to so sredstva, iz katerih črpa buržuazija svoj kapital in nastavlja svoje strankarske pripadnike, ki so zagovorniki zasebne lastnine. (Oglejmo si razne banke, hranilnice in druge take zavode; kjer so demokrati gospodarji, tam so njihovi uradniki orjunaši, kjer pa klerikalci gospodarijo, tam so pa Orli in podobno). Delavci v tovarnah se ne morejo politično udeleževati, ker političnega boja ne razumejo. Edino kar delajo, delajo za strokovno organizacijo, ta pa je po navadi po g. ravnatelju prepovedana. Delavec, ki postane v razrednem boju žrtev, da postane brez posla, se nima kam obrniti, ker je sedanja metoda razrednega boja taka, da se dajejo brezposelnim delavcem po pravilniku predvidene brezposelne podpore, če je dovolj dolgo že organiziran. Ta podpora pa zdaleka ne zadostuje za dnevne potrebe za življenje. Zato je jasno, da je treba način organiziranja delavcev in razrednega boja spremeniti s tem, da se osnujejo delavska zadružna produktivna sredstva, kjer bodo brezposelni delavci in člani organizacije, ki ima načelo razrednega boja, prišli v delo. Naše geslo mora torej biti: Borba proti profitarstvu in zasebni lastnini se mora vršiti potom skupnega organiziranega dela brez ovinkov z jasno načrtano potjo, kakor jo ima Skupni dom. **Productus.**

Ako piješ 'BUDDHA' čaj,
vživaš že na zemlji raj!

Razno.

r Prepeluh in Pucelj sta se združila, tako je nastala iz slovenske republikanske (Prepeluhove) stranke po Radičevem vzorcu in slovenskih samostojnežev (Puceljevo stranko) nova stranka, katere ime še ni znano. Zadnje nedeljo, 3. t. m. je bil občni zbor samostojnežev, na katerem so to združitev proklamirali, tiho so se pa že prej pripravljali na to. Za politično življenje na Slovenskem je to pridobitev. Obe stranki sta izraziti zastopnici velikih in srednjih kmetijskih posestnikov in podeželskih obrtnikov. Obe sta za privatno lastnino, torej kapitalistični. Želeti bi bilo še, da bi vodila nova stranka tudi res kmetjsko politiko, ker se bo tako še prej pokazala nujnost, da imamo še vedno preveč strank, mali kmetje bodo pa najprej uvideli, da je njih pravo mesto le v skupni stranki z industrijskim in drugim proletariatom v socialistični stranki. — Znano je, da sta Prepeluh in A. Kristan od nekdaj intimna sodelavca, torej bo Kristan poskušal sedeti na 2 stolih, pri kmetih in pri takozvanih socialistih potom Konsuma in Koruna.

r Radikali in samostojni demokrati (Pribičevići in Žerjavovi demokrati) se tudi pripravljajo za združenje. »Slov. Narod« je to že parkrat oznanil. Poročajo pa tudi, da radikali Pribičevića ne marajo posebno. Ni jasno, zakaj ga ne bi marali, morda se boje, da bi potem prenehalo sedanje stanje med njimi: razmerje gospodarja in hlapca.

r Zedinjenje vsega razredno zavednega proletariata je vprašanje sledečega preprostega spoznanja: ali se bo proletariati še pustil cepiti od voditeljev, v katere ne more imeti zaupanja — ali pa bo vzel svojo usodo v svoje roke, in sicer v enotni organizaciji, ki ima program, katerega smo vsi spoznali, da je pravilen in pravilnik, ki onemogočuje vsako tajno diplomacijo, vsak absolutizem in vse »nadsodrugarstvo«.

r Kraljevič Jurij interniran. Ker so se pojavili znaki, da mu je opešal um, je vlada v soglasju s kraljevo rodbino sklenila, da bo kraljeviča Jurija, najstarejšega sina pokojnega kralja Petra, internirala na drž. veleposestvu Belju. Pridelila mu bo posebnega zdravnika. Pri ljudeh, s katerimi je največ občeval — baje pri samih izrazitih republikancih — je vlada odredila preiskavo in policija je zaplenila neke spise, ki jih je pri tej priliki našla.

r Politični položaj v Beogradu: Pašić je bolan. »Boli« ga menda vprašanje, »ali naj vzame radičevce že v vlado, ali ne. Kupčija še ni končno veljavno sklenjena. — Narodna skupščina je izvolila zopet nekaj odsekov, ki obdelujejo nove zakonske predloge, o kmetijskih kreditih je menda najnujnejši predlog. Glasni so postali poslanci le, k o so zvedeli, da je Korošec snel napis v cirilici nad vrati svojega klubskega lokala in pustil samo napis v latinici. To je kulturni škandal, so vpili poslanci; res je, samo ne tako, kakor so mislili oni, temveč, da je že res skrajni čas, da pride cirilica v muzej, če smo res kaj moderni.

r Dr. Žerjav »pobija« klerikalizem. Premeščena sta namreč klerikalna profesorja Evgen Jarc in Bogumil Remec, oba odlična klerikalna voditelja, v Srbijo ozir. Bosno. Iz Maribora pa je bil premeščen prof. Bračun, menda pristaš Davidovičev, v Niš. — Dr. Žerjav ga s takimi stvarmi zelo lomi in dela klerikalcem le uslugo.

r Ravnatelj OUZD v Ljubljani, Kočmur, je premeščen v Zagreb. Ali se bo Korunova stranka zavzela zanj, da se povrne v Ljubljano? — Drugič več o tem.

r Komunistična nevarnost. Ker razredna zavednost proletariata zopet narašča in s tem sporedno tudi njegova materialna moč, se pripravljajo internacionalni kapitalizem za nov udarec, s katerim misli to naraščanje proletariata moči ubiti. Skriva se pri tem poslu kapitalizem pod krinko »komunistične nevarnosti«. To »nevarnost« bodo pobijali zunanji ministri Male antante na svojem sestanku v Bukarešti, kjer se bodo te dni sešli. Tja potuje menda tudi zunanji minister dične sedanje bolgarske vlade. — Boj med kapitalom in delom, ki se vedno bolj zaostrojuje, se vrši tudi za interese slovenskega proletariata, zato mora tudi slovenski razredno zavedni proletariati poseči v ta boj s tem, da krepki svoje vrste v pravih razrednih organizacijah! S tem bomo pokazali, da smo internacionalni!

r Na Bolgarskem vlada še vedno odkriva »Zarotnike«. In vsi ti zarotniki imajo navado, da se ne marajo mirno pustiti aretirati in gnati v zapore. Ker se pa upirajo, jih »morajo« na begu ustreliti. Pa mora biti sedanja bolgarska vlada res vražje »priljubljena« med narodom, če ji vstajajo kljub vsemu terorju vedno novi zarotniki. Tako okoli 90% vsega prebivalstva jih bo v resnici, le zavedni niso dovolj.

r Francosi so se zopet izkazali! Preteklo nedeljo so bile na Francoskem v okoli 40.000 občinah občinske volitve. Reakcionarci so upali, da bo zmaga reakcije v Nemčiji (izvolitev Hindenburga za predsednika republike) pomagala zmagati tudi reakciji na Francoskem. Pa jim je zavednost francoskega ljudstva prekrizala ta račun, zmagale so z veliko večino povsod demokratične stranke, socialisti so znatno napredovali, komunisti pa mnogo zgubili. Važna je zmaga radi tega, ker tista stranka, ki ima večino v občinskih odborih, vpliva tudi na sestavo zgornje zbornice, senata. Senati pa so povsod gnezla reakcije.

r Mussolini pripravljaja nov volilni red, že drugega, odkar je na vladi. Po novem bi volili samo polovico poslancev (300) direktno pri splošnih volitvah, ostalo polovico bi volile različne organizacije, kakor zveze industrijcev, trgovske zbornice itd. Na tak način hoče ohraniti fašizem kapitalizmu premoč nad proletariatom. Tako je povsod jedro nacionalizma.

r Doslej so veljali Bernotovci za ljudi, ki se bore proti korumpiranemu

mu socialpatriotizmu, piše zadnji »Del, kmetijski list«. Malo drugače je to: borimo se še vedno proti korupiranemu socialpatriotizmu, četudi mu je prišel »Del, kmetijski list« na pomoč! Taki smo mi, ne mi »Bernatovič«, temveč mi socialisti!

r 1. maj in »Orjuna«. Za praznik dela je izdala tudi »Orjuna« nekako majsko številko. V uvodniku citira Masaryka, pa ne, da bi ga napadla, kakor bi po pravem svojem programu morala, temveč je soglašujoče debelo podčrtala tudi ta-le citat Masarykov: »O domovini se lepo poje in govori, a v resnici, kaj vidi navadni češki človek v svoji koči, kaj mu je domovina, kaj ve o češki domovini, ako v slabem stanovanju njegovi otroci moralno in telesno propadajo! Takemu človeku ne smemo govoriti rodoljubne fraze. Izboljšajte mu stanovanje in bo čutil drugače, nego ako čuti bedo, ki je ni sam zagrešil.« — Masaryk je napisal še drugačne stvari, a že s tem njegovim citatom se je »Orjuna« obglavila, primerjajte samo njeno delo, magari samo tisto, kar se je zgodilo lani 1. junija v Trbovljah!

r Iz Celja nam poročajo, da je mestni magistrat odpravil svinjerejo, katero je vodil g. Marn na svoj račun. Svinjereja je povzročila, da je prišla še druga svinjarija okoli mestnega oskrbnitstva na dan. Proti oskrbniku je uvedena preiskava, kar je imelo za posledico, da je g. oskrbnik zbolel in šel na daljši dopust. Nekateri ljudje iz opozicionalnega bloka pravijo, da so konstatirali diagnozo: corruptio. Šef-zdravnik te najnovejše meščanske bolezni je baje g. Ž., gostilničar v Celju. O izidu te afere bomo še poročali.

naj objavi sodne sklepe, katera da je prava socialistična stranka, ki ni menjala ne smeri, ne programa in ne pravilnika. (Vp. ur. Ti sklepi ozir. njih vsebina so bili objavljeni v zadnji številki »Napreja«.) Sicer pa bodo govorili člani naše organizacije in naši občinski odborniki ravno na dan, ko bo tale moj odgovor izšel, kako in kaj naj bo z županskim stolcem in po tem, kako bodo odločili naši člani, se boste morali ravnati in če bi imeli tudi 10 dekretov raznih »komisarjev« v žepu. (Op. ur. Ta odgovor s. Möderndorferja smo prejeli še prejšnji teden, vendar pa že prepozno za zadnjo številko!)

Zakaj se boste morali ravnati po spleh našega članstva? 1. Ker imamo od Petra Logarja lastnoročno podpisani revers in 2. ker ne dela po socialističnem programu. — Čakali smo dovolj dolgo in mu dali tudi priliko, da se poboljša. Nekaj markantnejših zadev naj razložim:

Logar je bil tik do občinskih volitev velik ekstremist, mene zmerjajo za takega, a jaz sam sem mu bil še premalo! Ko je postal župan, je postal drugačen. Začel se je pajdašiti z g. Ryndinom, ko je pa bil pozvan na odgovor, je obljubil, da se bo poboljšal. Svoj socializem je pokazal na seji odbora za prireditev božičnice revni šolski deci, kjer je pobijal načrt, da bi vprizorili diletantni znano dramo »RUR« z jasno socialno tendenco prav tako, kakor sta to namero pobijala g. Ryndin in še nekdo drugi, ki ni dolgo potem odšel za nekaj časa v celjske zapore. Logar me je napadal, da sem strankar in da z menoj ni mogoče obravnavati — pokazal je jasno svojo pripadnost h koritu, pa naj bo kakršnekoli barve. Ko je g. Ryndin, ruski begunec, prošil za sprejem v občinsko zvezo v Mežici, se je Logar zelo pobrigal, da je bil sprejet. V analognem primeru, ko je prošil za isto uslugo neki drugi ruski begunec, ki se ne vmešava v politiko, ki je bil revež v Rusiji in je revež sedaj in si mora tudi sedaj na malo težji način kakor g. Ryndin služiti svoj kruh, tedaj je Logar molčal in ta drugi ruski begunec ni bil sprejet!

Letos je sestavil Logar občinski proračun, po katerem bi bilo občinskih doklad okoli 26%. Po hudem boju smo ga socialistični odborniki zvišali na okoli 40%. Seveda, g. Ryndin je dobil zato pri rudniku kolajno, kajti rudnik je glavni davkoplačevalec in rudnik je bilo treba pardonirati! — Kot član kraj. šolskega sveta je Logar govoril za to, da moramo dati rudniku častno mesto v odboru za prireditev božičnice, češ, čast komur gre čast! Kajti če prispeva 1000 Din podjetje, ki spravlja profit iz žuljev 1400 rudarjev, ko bi moralo po progressivi prispevati najmanj par 10.000 Din, navadni rudarji so namreč prispevali po 10 Din, »zaslužili« seveda častno mesto! Če da delavec po 10 Din, mu nihče niti pošteno hvalo ne reče, če pa da rudnik relativno veliko manj, je to seveda nekaj drugega! Bil je proti temu, da bi vzeli za božičnico kratkoma primerno vsoto iz proračuna in ne oiganili revne delavske pare. Zakaj neki imamo socialistično občino, če bomo beračili in prosili, mesto da bi vsem enakomerno po njih zmoglostih naložili breme na in razdelili sadove, ko imamo za to zakonito pravico!

Če delam prošnje in rekurze za delavce — zabavlja g. župan, da se vzamem za vsako »barabo«. Delavci so dobri najbrže samo za to, da porinejo različne koritolovce na stolce! Gospodi, kakor je g. Ryndin, je »treba« pa zelo lepo ustreči.

Ob neki priliki me je Logar lepo ujel, ko je lani občina kupina požarni brambi zastavo za okoli 15.000 Din. Ujel me je na grd način, češ, požarni brambi še nismo nič dali, pa ji bomo kupili zastavo s socialističnimi znaki, drugače ji bo rudnik kupil orjunaško. Slikar je napravil po mojem naročilu osnutek risbe, rudarja, ki ima v roki venec, prepleten z rdečim trakom, ko čestita gasilecu. Z računom za sliko je poslal slikar tudi opis svoje risbe. Logar je pa takoj pisal tvrdki v Ljubljano, ki je zastavo izdelovala, da trak ne sme biti rdeč. Tako ima sedaj za-

stava čisto nacionalistično-šovinistične okraske.

Logarja seveda jezi, da imam kot odbornik pristop v občinsko pisarno in najdem več njegovih »socialističnih« odličnosti. N. pr. glede druge pisarniške moči, ko ji je službo odpovedal, ker misli, da smo že na vse pozabili. Dekle je zaprosilo, da bi bilo sprejeto za vajenka v konsum. 3 mesece ni bilo odgovora, med tem je pa stopil iz šole Logarjev sin, ki je bil takoj sprejet. Ko sem to videl, sem zahteval od Logarja, naj popravi to. Nastavili smo potem dekle v občinski pisarni, da bi imeli po nemškem vzorcu javno pisarno, v kateri bi vsakemu potrebnemu človeku napravili brezplačno različne prošnje i. dr. Župan ni dal niti ene take instrukcije — kajti on samo suvereno podpisuje — pomagati moram potem pa jaz in »grešim«, ker ne gledam na to, kdo pride v rokavicah in kdo ne.

Da Logar tudi laže, to je videlo članstvo na članskem sestanku Konsumnega društva v Mežici. Hotel je vzeti aktivno volilno pravico dvema našima članoma, ker jima je manjkalo par dinarjev k polno vplačanemu deležu. Ista dva je pa na svoji separadni listi tudi sam kandidiral! Na moje vprašanje, kako da ju sam kandidira, je izjavil, da je šele prejšnji večer zvedel, da nimata polno plačanih deležev. Povedal sem mu pa, da je že 14 dni poprej o tem govoril z nadzornikom Topolovcem in da se laže — na kar jo je brez odgovora odkuril s sestanka!

V »Socialistu« piše mogočno tudi o 10.000 Din in o kolesu in pravi, da ne ločim svojega in tvojega, da sem torej tat. Zato pojde Logar pred sodišče. Mislil si je: Zavpil bom, da je on kradel, pa ne bodo opazili, da imam sam pisalni stroj politične organizacije — a mi vemo to! Čudno, da se Logar tako dobro spominja na denar, ki ga je dal konsum organizaciji in da je bilo za ta denar kupljeno tudi kolo v mojo uporabo, na stroj pa pozabi. Stroj si je med tem pustil popraviti. Denar je imela organizacija, jaz sem bil predsednik, stroške je odobral odbor, v katerem je sedel tudi Logar. K sreči imam shranjene še vse zapisnike in račune in Logar mi bo moral tatvino pred sodiščem dokazati in bo že tudi dobil čas in priliko premišljevat, kake so odborniške dolžnosti in kake posledice rodi laganje, da so drugi tatovi!

Logar pa se je naučil v svoji družbi tudi denunciantstva. Sicer me je že v zelo pisani družbi odstavljaj od učiteljske službe, v »Socialistu« me hoče pa še denuncirati. L. 1921 sem bil skoraj 6 mesecev brez službe, ker sem organiziral Mežiško dolino. Pokrajinski namestnik g. Hribar me je zasledoval radi nekega napada v »Napreju«, da je protiustavno, da so v Mežiški dolini že 3 leta gerenti. Logar je priznal, da je napisal on tisti napad, sedaj sem pa jaz strahopetec! Težko bo s tem spraviti g. Hribarja nazaj — mene pa iz službe. Ves ruski »Spitzelsistem« tu nič ne pomaga, čeprav »premešča« g. Ryndin državne nastavljenice in pravi, da je pri srezkem poglavarstvu cela kopa spisov radi mene. Že bodo, to rad verjamem — a prilikavei se radi tega zastoj vesele.

Gotovo bo res, da pijem za delavski denar — zato ker sem že precej časa abstinent. Logar, ki to ni, pije za svojega. Vem, kako je. G. »rudnik« bi navadno »barabo«, kateri jaz pomagam, postavil na cesto, Logarju pa telefonirajo: »G. župan, nekoliko morate že paziti na dinamo!«

Vedel sem že dolgo, kaj imate gg. za moralo, škoda le, da sem te spoznal kljub temu prekasno — drugi so vedeli to že davno. Lepa »moral« je tudi to: meni priznati, da sem ga hudo užalil, ker ga nisem predlagal za delegata na kongres — v »Socialistu« pa skušati, norčevati se iz kongresa. Ali pa: pri volitvah l. 1923 kandidirati v naši stranki, sedaj pa ne več vedeti, kak program imamo. Človek res ne ve, kje se konča idiotstvo in začne županska učenost.

Tako, Marsikaj bi bil drugače zapisal, če bi me vodila osebna mržnja. To pa sem dolžan pojasniti vsem našim ljudem, marsikomu bo pomagalo, da se bo n. pr. v Črni lažje odločil, ali

pojde s socialističnim delavstvom ali kapitalističnim sorodstvom, ki je vzeo Logarja in njemu podobne v svoje okrilje.

KOLINSKA CIKORIJA JE RES IZBORNA

Iz stranke.

s Popravek k pregledu organizacij, ki so obračunale za marec, objavljen v »Napreju« št. 18: zap. št. 2 se zmenja z zap. št. 30, zap. št. 6, Globoko, manjka število prispevkov (po 2 Din 39 prispevkov); zap. št. 25, Zabuškovec, znesek zamudnikov 4.20 (ne 4.50); zap. št. 26, Zg. Šiška, ne 28 prispevkov po 2 Din, temveč samo 4.—; zap. št. 27, Gorica pri Mariboru, ni obračunala, torej nič prispevkov po 2 Din; zap. št. 28, Pragersko, manjka 28 prispevkov po 2 Din; zap. št. 29, Sv. Lovrenc na Pohorju, manjka 12 prispevkov po 2 Din; zap. št. 30, Celje, manjka 9 prispevkov po 2 Din.

Zamudnikov je skupaj 299, znesek Din 465.50, ne 465.55. Prenos na februar torej 668 rednih in 299 zamudnikov (ne 229), skupaj 967 (ne 897).

Današnji številki prilagamo položnice — tudi vsem naročnikom »Ljudskega glasca«. Vsi naročniki naj čimprej pošljejo naročnino za drugo četrtleje. Dolžniki naj pošljejo tudi primeren znesek na račun dolga. Prva dolžnost vsakega somišljenika je, da plača je točno naročnino za svoj časopis. Druga dolžnost pa, da svoj list tudi razširja. Vsak sedanji naročnik naj pridobi samo še enega novega naročnika pa bomo še enkrat tako močni, moč nasprotnega tiska bo pa za toliko oslabela. Proletarci, peestrite svoje orožje, ki je edino zmogljivo bojevatl ne uspešno proti vsem škodljivcem delavskega razreda in to je proletarski tisk. Vrčite svojo dolžnost! — Uprava.

TISKOVNI SKLAD.

Zadnji izkaz dne 11. aprila	Din
Josip Prašnikar, Ljubljana	2.40
Vinko Möderndorfer, Mežica	1.—
Franc Mlinar, Vrhnika, zbirka	20.—
Franc Mlinar, Vrhnika	10.—
P. B., Kranj	10.—
Karol Kisovec, Ljubljana	20.—
Milan Vičič, Ljubljana	2.10
Fausta Pruijateljva, preplačilo pri prodaji »Majškega spisa«	5.75
Marija Rogljeva, Ljubljana	1.—
Mihael Stopajnik, Sv. Lovrenc na Poh.	5.—
Leopold Wesjak, Sv. Lovrenc na Poh.	5.—
Fel. Juhart, Sv. Lovrenc na Poh.	5.—
Josip Osovnik, Sv. Lovrenc na Poh.	5.—
Anton Maurič, Sv. Lovrenc na Poh.	10.—
Joško Sunčič, Maribor	10.—
Karol Potočnik, Mežica	12.50
V. Möderndorfer, za pomoč od neorganiziranega delavca	40.—
Aleksander Kuhar, Trbovlje	4.—
Milan Knez, Trbovlje	5.—
Franc Saje, Trbovlje	5.—
Aleksander Kuhar, za zbirko kapital proti kapitalu še	10.—
Anton Stropnik L., Velenje	10.—
Rudolf Spindel, Velenje	5.—
Jože Koželj, Velenje	2.—
Ivan Doberšek, Velenje	1.75
Josip Resnik, Store	4.—
Mihael Varmočnik, Store	5.—
T. S., Store	6.—
Jožef Smodej, Store	5.—
Ivan Vaš, Store	2.—
Ivan Flis, Store	2.—
Anton Stojan, Store	2.—
A. L., Celje, namesto cigaret	3.—
SSJ na Jesenicah, popust pri »Majškim spisu«	25.—
Med veselo družbo 1. maja na Jesenicah:	
Kati Stanovnikova	10.—
Flor. Stanovnik	5.—
Ant. Fesaler	5.—
Rud. Vehar	10.—
Valentin Crv	5.—
Ana Kavčičeva	2.—
Neimenovani	3.—
Josip Moretti	5.—

Skupaj . . . 33.722.00

s »Majškega spisa« nam je zmanjkalo. Ker smo prejeli še naknadna naročila prosimo vse organizacije in zaupnike, naj nam ostale izvode takoj vrnejo. Za prodane izvode pa obračunajte takoj! Centralno tajništvo SSJ in KDZ v Ljubljani, p. p. 168.

sZaradi odhoda sodr. Bernota na zdravljenje je bilo treba spremeniti odgovornega urednika »Napreja«. To mesto je v smislu sklepa seje načelstva z dne 3. marca prevzela s. Iza Prijateljva.

O BLEKE
OB NA
OB BROKE
O. B. MESTNI TROŠ
BERNATOVIC.

Winko Möderndorfer:

Odgovor „Socialistu“.

Razkrinkanje dela hude bolečine vsem koritarjem. Na obnem zboru Kons. društva za Slovenijo sem povedal svoje in tudi v »Napreju« sem dolžan povedati svoje. To ne boli samo Kristana in Svetka, temveč tudi gosp. Konstantina Ryndina, ruskega emigranta, ki prakticira v Mežici kot diplomat, zraven tega je pa še debel prijatelj našega župana Petra Logarja. Logar se je v zadnjem aprilem »Socialistu« razkoračil in se podpisal pod napad, ki se je pa rodil v glavici kakakega advokata ali prej imenovanega diplomatskega praktikanta. — Iz uvoda se vidi, kako nerad bi Logar zapustil županski stolec in kako silno neprijetno bi bilo to ne samo njemu samemu, temveč tudi armadiči lažisocialističnih in drugih intrigantov in razbijačev. — Prva smrdljiva bomba v napadu hoče dokazati, da delam na to, da bi Logar odstopil, radi tega, ker mi on v uradnih urah ne pusti pisati na občinski pisalni stroj. Že to pove dovolj, da je tisto, pod kar se je Logar v »Socialistu« podpisal, napisal nekdo, ki te zadeve ne pozna. Soglasno so namreč sklenili naši in odborniki SLS, da imam pravico pisati na stroj po uradnih urah. Ta sklep pa Logar krši, a ker se ga držijo občinski uslužbenci, stresa svojo mogočnost nad njimi g. »socialistični« župan Logar in jim celo samolastno odpoveduje službo, kadar dobi brco, se pa izgovarja, da ni odpovedal. V svojem privatnem pismu — 21. aprila — istega dne torej, ko je izšel napad v »Socialistu«, mi pa piše, da je neraven radi napadanja klerikalcev itd.

Potem pravi, da moramo odstopiti mi, odborniki SSJ in KDZ, ker se on drži programa. Kakšen program ima, to ve najboljšje g. Ryndin, ruski emigrant in sedanjí predsednik Bratovske skladnice v Mežici, katere delavski zaupnik je tudi Logar. Tajništvo

Industrijcem, trgovcem, obrtnikom priporočamo za strokovnjaške revizije in reklamacije železniških tovornih listov in plačilnih nalogov Okrožnega urada za zavarovanje delavcev ter tarifnih računov vobče tvrdko »Posredovalec« dr. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 23/I. Prevzema tudi v strokovnjaške superrevizije.

NAŠI DRŽAVNI DOLGOVI.

»Kmetско-delavski list« je v svoji 15. številki objavil sledečo notico po belgrajski »Politiki«:

»Politika« prinaša v uvodnem članku vse dolgove bivše kraljevine Srbije in sedanje monarhije SHS. Skup-

na vsota vseh državnih dolgov znaša 30 milijard 297 milijonov dinarjev. Če računamo, da šteje Jugoslavija 13 milijonov prebivalcev, pride na vsakega 2380 Din dolga. Če vračunamo tudi avans novega Blairrovega posojila, potem ima Jugoslavija 32 milijard in 112 milijonov dinarjev.

To so dolgovi, ki jih je večinoma napravila srbska buržuazija na račun vojnih stroškov. A ona seveda hoče, da bi jih plačalo delavno ljudstvo.

Tako »Kmetско-delavski list«. Mi pa dostavljamo, da se nič ne čudimo, če se hoče jugoslovanska buržuazija rešiti iz neprijetnega položaja na račun delavstva. Zato je tudi po novem finančnem zakonu (proračunskih dva-

najstinah) obdavčila delavske mezde z 2% direktnega državnega davka. V oči mora suniti vsakega delavca cinično provokatorstvo, s katerim si upa seči jugoslovanska buržuazija po delavskih mezdah, ki so daleč za mezdami iz leta 1914 in daleč pod ekstenčnim minimumom.

Jugoslovanska buržuazija ve pač dobro, da se ji jugoslovanskega proletariata ni treba še nič bati. To so ji dokazale zadnje volitve.

Nekateri proletarci so bili ob tej priliki za ljubo Žerjavovo nacijo, ki je baje v nevarnosti, drugi za klerikalno slovenstvo, tretji za Radićevo republiko. Rezultat je, da so zopet vsi trije potegnili proletariata za nos. Najbolj

odlikoval se je menda v tem oziru Radić, ki so mu žal tudi okoli »Delavsko-kmetškega lista« precej zaupali, češ, bil je tudi v Moskvi. Moskovski blagoslov se pač pri tako tipičnem buržuju ni mogel prav nič obnesti. Treba bo bolj paziti na razne »republikance«!

Poravnajte naročnino!

Lastnik: »Sloga«, r. z. z. o. p.
Izdajateljica in odgovorna urednica:
Iza Prijateljca
(v imenu izvr. odbora SSJ in KDZ.)
Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.
9. V. 1925 — 2400.

IN VI MILOSTLJIVA GOSPA?

Želite li, da se končno iznebite Vaših peg? Veselite se čiste in bele kože? Poičkusite torej LEKARNARJA FELLERJA ELSA-POMADO ZA OBRAZ IN OBVAROVANJE KOŽE, to odlično sredstvo za lepoto, za vzdržanje mladeniške kože, katero zanesljivo odstrani vse nečistoče kože, prišče, pege, lišaj, zajedavce, ogrce. Da celo nabori in gube se odstranijo z redovito masažo s pomočjo Fellerjeve kavkaške Elsa-pomade za obraz in obvarovanje kože.

ZA POIZKUŠNJO 2 lončka z zavojnico in poštnino za 36 Din., toda le tedaj, ako se denar pošlje vnaprej, kajti po povzetju je za 10 dinarjev poštnina višja.

Naročila naslovite na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
v STUBICI DONJI, Elsatrg 252 Hrvatska.

ELSA-TEKOČE LILIJNO MLEKO, idealno negovalno sredstvo za prll.
ELSA-LILIJNO MLEČNO MILO, ELSA BORAKSOVO. ELSA-GLICE-
RINSKO MILO, so mila lepote vsake elegantne gospe.

Prava ura za Vas!

je Suttnerjeva ura, kajti Vi potrebujete točno idočo uro z jakim in preciznim ustrojem, lepo izdelano in pri vsem tem poceni. Z uro od Suttnerja boste vsekakor zadovoljni. Tvrda Suttner kot jugoslovanska podružnica lastne tovarne ur v Švici, jamči Vam za dobroto uroja! Vse nadkriljuje znamka „IKO“! Zahtevajte bogato ilustrovani cenik. Pošljite za istega samo 2 dinarja za poštnino na naslov:

TOVARNA UR H. SUTTNER
v Ljubljani št. 990 — Slovenija.

POZOR! Samo 300 Din franko na dom! POZOR

Ta garnitura kuhinjske posode je iz najboljšega aluminija, snežno-bela in desetletja trpežna. Dobavlja se proti predplačilu ali po povzetju.

Kovinska industrija INŽ. J. & H. BOHL, Maribor, S.H.S.

Posode držijo in sicer gornja vrsta od leve na desno po cm 2¹/₄, 1¹/₂ in 1³/₄ litra in spodnja vrsta po ca 1, 1¹/₄, 1¹/₂, 1³/₄ litra, premer ponve 20 cm. — Cenik brezplačno. — Inzerat priložite. — Ako bi ne ugajalo, se vzame radevolje nazaj. — Naročite takoj, ker ne vemo, če bodo razmere dopustile, vzdržati trajno to ugodno ponudbo.

Oglejte si tudi Vi

novi došlo blago za ženske in moške obleke, fine šifone, cefirje, razno perilo i. t. d.

po **znižanih cenah**

v manufakturni in modni trgovini

MILOS PŠENICNIK, Celje, Kralja Petra cesta št. 5.

V zalogi samo pristno češko in angleško blago. — Postrežba solidna.

Tvornica dežnikov in solnčnikov

L. MIKUŠ, LJUBLJANA

Mestni trg št. 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Najboljši šivalni stroj

je edino le

Grietzner in

Adler za rod-

binsko in obrtno

rabo v vseh opremah

Pouk v vezenju brezplačno.

Večletna garancija. Delavnica na razpolago

Josip Petelinc, Ljubljana (blizu Prešernovega spomenika)

Konfekcijska tovarna

Fran Derenda & Cie.

Ljubljana, Erjavčeva cesta št. 2.

otvorila je prodajo na drobno svojih konfekcijskih izdelkov, ter nudi po čez vse ugodnih cenah vsem delavskim in nižjim slojem vsakovrstna oblačila in sicer

obleke že od Din 400.— naprej
delavske hlače od Din 45.— naprej
jahalne hlače od Din 80.— naprej
otročje obleke za šolarje že od Din 80.— naprej

Ako hočete kupiti po ceni dobro blago, ne zamudite prilike in prepričajte se, ker edino tukaj si lahko prihranite mnogo denarja.

Proti garanciji dobe železničarji in drugi državni službenci obleke tudi na obroke.

Ostanke

v dolžini 2 do 8 m

20 m močnega cefirja Din 240.—, 20 m trpežnega oksforta Din 290.—, 20 m močne modrovine (druk) Din 290.—, 20 m krasnega kambrika za otročje in ženske obleke Din 240.—, 10 m hlačevine dvojno široke (cajga) za moške obleke Din 350.—, 20 m belega platna Din 230.—, 20 m sirovega platna Din 180.— razpošilja

veletrgovina **R. Stermecki, Celje št. 23**

Ilustrovani cenik z čez 1000 slikami se pošle vsakemu zastoj, vzorci od sukna, kamgarna in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Naročila čez Din 500.— pošlne prosto. Trgovci en gros cene.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica št. 6
registrovana združba s omejeno zavezo.

Tiskovine

za šole, županstva in urade, najmodernejšje plakate in vabila za veselice, letne zaključke. Najmodernejšja uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

STEREOTIPIJA **LITOGRAFIJA**

Kakor svojčas **VYDROVKA**, ki je bila doma v vsaki slovenski hiši, je danes „Žika“ to je najboljša in najbolj zdrava žitna kava.

Proletarci!

Gostilne in kavarne, ki nočejo vašega lista, najbrže tudi vašega denarja ne marajo.

Ustrezite jim!

Zopet razpošilja svetovno znana I. gorenjska razpošiljalnica **IVAN SAVNIK** Kranj, Slovenija različno blago za moške in ženske obleke po izvredno nizkih cenah. Pišite takoj po vzorce in cenik, kateri se Vam pošlje brez poštnine.

Poravnajte naročnino?